

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

***Методологія та організація
наукових досліджень***

Освітня програма *035.01 Українська мова і література (другий
магістерський рівень)*

Спеціальність *035 Філологія*

Галузь знань *03 Гуманітарні науки*

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від «24» грудня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень
Викладач (-і)	кандидат філологічних наук, доцент Пославська Наталія Михайлівна
Контактний телефон викладача	(050) 516-18-97
E-mail викладача	nata.slavna@ukr.net
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	кредити ЄКТС – 1,5 (45 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	обговорення організаційних та методологічних аспектів індивідуальних магістерських проектів
2. Анотація до курсу	
Дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень» належить до переліку обов’язкових навчальних дисциплін підготовки магістра філології. Вона забезпечує формування у здобувачів вищої освіти науково-дослідницької професійно-орієнтованої компетентності та передбачає оволодіння методологією та організацією наукового дослідження з урахуванням канонів сучасного наукового дискурсу	
3. Мета та цілі курсу	
<i>Мета навчальної дисципліни</i> – підготувати здобувачів вищої освіти до виконання навчальної програми з дослідницької роботи з мовознавства, зокрема написання й захисту магістерської роботи. <i>Завдання дисципліни:</i> • систематизувати, поглибити й узагальнити знання з науково-дослідницької роботи студентів-філологів; • покращити навички пошуку, накопичення та опрацювання наукової інформації; • розширити уявлення про українську наукову мову, мовні засоби оформлення інформації в науковому тексті; • опанувати властивості й структурно-сміслові компоненти наукових текстів різних жанрів; • навчити оформлювати магістерську роботу відповідно до вимог, які ставляться до такого типу робіт; • виробити навички композиційно-логічної побудови прилюдного наукового виступу, обговорення лінгвістичних проблем.	
4. Результати навчання (компетентності)	
У процесі опанування дисципліни магістранти мають оволодіти такими компетентностями: • здатність працювати індивідуально, у парах і в групах; розуміти специфіку магістерської роботи з української мови як кваліфікаційного дослідження, алгоритм написання; знати вимоги до змісту, структури й оформлення магістерської роботи; встановлювати режим індивідуальної праці та відпочинку здобувача вищої освіти; розрізняти методологію й методи наукової роботи; здатність аналізувати, критично оцінювати, сприймати, застосовувати здобуті знання на практиці; володіти мовними засобами писемного й усного наукового тексту; диференціювати традиційні стильові ознаки української наукової мови; знати мовні кліше для написання наукового відгуку й рецензії; розуміти закономірності побудови усного наукового виступу;	

усвідомлювати правила коректного ведення наукової дискусії; знати процедуру прилюдного захисту дипломних робіт; володіти культурою усної наукової комунікації; уміти правильно композиційно побудувати й оформити магістерську роботу; здатні обґрунтувати актуальність, методи, новизну, практичне значення дослідження; уміти інтерпретувати різні лінгвістичні концепції та теорії; володіти ресурсами української наукової мови при написання магістерської роботи; уміти вводити цитату в науковий текст, правильно оформлювати список використаних джерел; володіти культурою усної наукової комунікації; уміти написати науковий відгук і наукову рецензію; підготувати електронну презентацію здійсненого дослідження; успішно захистити кваліфікаційне дослідження.					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекції			6 год.		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			10 год.		
самостійна робота			29 год.		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / Вибірковий	
Перший	035 Філологія 035.01 Українська мова та література	Перший		Нормативний	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Вступ. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження Предмет, мета, завдання курсу «Методологія та організація наукових досліджень». Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. Вимоги до змісту і структури магістерської роботи. Академічна добросесність	Лекція Практичне заняття Самостійна робота	1; 4; 8; 9; 11; 15; 25	2 год 1 год. 4 год • опрацювати відповідні наукові джерела; • сформулюват и мету, завдання, встановити об'єкт, предмет індивідуальної магістерської роботи	Поточний контроль – 5 балів Самостійна робота – 1 бал	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 2. Науково- дослідна робота з мовознавства Предмет, місце і	Практичне заняття Самостійна	3; 13; 16; 17; 20	1 год. 4 год.	Поточний контроль – 5 балів Самостійна	Протягом семестру згідно з розкладом

роль лінгвістики в системі наукових знань, її зв'язок з іншими науковими дисциплінами. Історія становлення українського мовознавства. Мовознавча діяльність в Україні. Проблематика сучасних наукових досліджень в українській лінгвістиці. Об'єкт, предмет дослідження у лінгвістиці. Методи дослідження мови	робота		• опрацювати відповідні наукові джерела; • підготувати повідомлення про актуальні проблеми сучасної лінгвістики	робота – 3 б. ІНДЗ – 15 б.	занять
Тема 3. Українська наукова мова Характеристика наукового стилю: дефініція, мета, функції, релевантні ознаки, сфера використання. Мовні засоби наукового стилю. Науковий текст як результат наукового дослідження. Метамова та стиль викладу наукового тексту	Практичне заняття Самостійна робота	5; 7; 10; 18; 19; 21	2 год. 6 год. • опрацювати відповідні наукові джерела; • опрацювати наукову статтю. Визначити особливості її побудови: постановку проблеми, актуальність; обґрунтування отриманих результатів, мовні кліше	Поточний контроль – 5 б. Тести – 10 б. Самостійна робота – 2 б.	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 4. Психологія і технологія наукової творчості Особливості розумової праці та основні психологічні риси діяльності вчених. Раціональний трудовий режим дослідника та організація робочого місця. Технічні засоби наукової діяльності	Практичне заняття Самостійна робота	2; 14; 22; 23	2 год. 2 год. • опрацювати відповідні наукові джерела	Поточний контроль – 5 балів Самостійна робота – 2 бали	Протягом семестру згідно з розкладом занять

Тема 5. Оформлення магістерської роботи Правила технічного оформлення роботи: загальні вимоги, нумерація, ілюстрації, таблиці. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. Особливості бібліографічного опису джерел. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічні області та бібліографічні елементи. Приклади оформлення бібліографічного опису: монографії, підручники, посібники, довідкові видання, збірники наукових праць, матеріали конференцій, дисертації, автореферати дисертацій тощо	<i>Лекція</i> <i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i>	14; 15; 24; 25	4 год. 2 год. 6 год. • опрацювати відповідні наукові джерела	Поточний контроль – 5 балів Контрольна робота – 15 балів Самостійна робота – 4 бали	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 6. Культура усної наукової комунікації Композиційно-логічна побудова усного наукового виступу. Прилюдний виступ. Функції, мова та поведінка оратора. Аналіз змісту й композиції наукового виступу крізь призму спілкування з аудиторією, її сприйняття адресатом	<i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i>		1 год. 4 год. • опрацювати відповідні наукові джерела	Поточний контроль – 5 балів. Самостійна робота – 1 бал	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 7. Захист магістерської роботи Допуск до захисту. Процедура прилюдного захисту	<i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i>	6; 12	1 год. 3 год. • опрацювати відповідні	Поточний контроль – 5 балів Тести – 10 балів	Протягом семестру згідно з розкладом занять

магістерської роботи. Наукова дискусія. Правила коректного ведення дискусій. Науковий відгук і наукова рецензія		наукові джерела; • написати наукову рецензію на магістерську роботу	Самостійна робота – 2 бали	
6. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт 9.3. Види контролю Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).			
	Загальні 100 балів передбачають: 35 балів – поточний контроль; 15 балів за контрольну роботу; 15 за самостійну роботу; 20 балів за тести; 15 балів за індивідуальне завдання			
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питання			
Семінарські заняття	Оцінюється за п'ятибальною системою			
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів			
7. Політика курсу				
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.				
У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%83-%D1%83-%D0%94%D0%92%D0%9D%D0%97-%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82-%D1%96%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%96-%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8F-%D0%A1%D1%82%D0%B5%D1%84%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf?fbclid=IwAR2OZ7ieedYbWar3YLAu5arEPfHIWJvA8ahWmpLODcN6M2XRt7GPFip0uT8 і Положення 2 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc?fbclid=IwAR14PNKG9iKdUn4NJsj0X0rOCZr7YVFeNGdlgE3J2alaDNsc_GiizOs3_NQ				
8. Рекомендована література				
1. Академічна доброчесність.	URL:			
https://naqa.gov.ua/%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1				

%96%D1%81%D1%82%D1%8C/

2. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи : навчальний посібник для студентів і викладачів вищих навчальних закладів. Київ : Форум, 2000. 271 с.
3. Барчук В. М. Основи наукових досліджень : матеріали до вивчення курсу. Івано-Франківськ : Плай, 2000. 30 с.
4. Вінніков А. В. Пам'ятка молодим вченим з написання наукових праць. *Український радіологічний журнал*. 2009. № 17. С. 61–66.
5. Гальперин И. Р. Научный текст как объект лингвистического исследования. Москва, 1999. 139 с.
6. Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі : монографія. Черкаси : Брама–Україна, 2008. 400 с.
7. Городенська К. Г. Синтаксична специфіка української наукової мови. *Українська термінологія і сучасність* : збірник наукових праць. Київ : КНЕУ, 2001. Вип. IV. С. 11–14.
8. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки Тернопіль : Мандрівець, 2007. 224 с.
9. Етичний кодекс ученого України. Київ : ВД «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.
- Євтушенко М. Ю., Хижняк М. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Київ, 2019. 350 с.
10. Карпіловська Є., Кочерга О., Мейнарович Є. Структурні зміни української наукової термінології протягом двадцятого сторіччя. *Проблеми української термінології. Вісник НУ «Львівська політехніка»*. 2004. № 503. С. 3–8.
11. Клименюк О. В. Методологія та методи наукового дослідження : навч. посібн. Київ : Міленіум, 2005. 186 с.
12. Колоїз Ж. В. Академічне письмо та риторика : практикум. Кривий Ріг, 2018. 195 с.
13. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник. Київ : Академія, 2003. 464 с.
14. Крушельницька В. О. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2003. 192 с.
15. Методичні рекомендації до написання та захисту дипломної роботи за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. URL: <https://kum.pnu.edu.ua/%d0%bc%d0%b0%d0%b3%d1%96%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b0%d1%82%d1%83%d1%80%d0%b0/>.
16. Общее языкознание. Методы лингвистических исследований. Москва : Наука, 1973. 318 с.
17. Оголевец А. Як писати наукову роботу з української мови. *Дивослово*. 1999. № 9. С. 23–26.
18. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навчальний посібник з алгоритмічними приписами. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 392 с.
19. Пославська Н. М. Актуалізація принципів академічної доброчесності в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2020/05/iiasc_academic_integrity_04_2020-1.pdf.
20. Приклади оформлення бібліографічного опису відповідно до ДСТУ 8302: 2015. URL: <http://aphd.ua/prykłady-oformlennia-bibliografichnoho-opysu-vidpovidno-do-dstu-83022015/>.
21. Семенов О. М. Культура української мови : навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
22. Степанов Ю. С. Методы и принципы современной лингвистики. Москва : Наука, 1975. 311 с.
23. Студентський путівник. URL: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D1%83%D1%82%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2021-22-2021-2.pdf.
24. Сурмін Ю. Науковий текст : специфіка, підготовка та презентація : навч.-метод. посіб. Київ : НАДУ, 2008. 184 с.
25. Федотов В. В. Техника и организация умственного труда. Минск : Высшая школа, 1983. 144 с.
26. Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. Київ : Знання-Прес, 2003. 295 с.
27. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : ЛНУ, 2011. 179 с.

28. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня : методичні поради / автор-упорядник Л. А. Пономаренко. Київ : Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», 2010. 80 с.

Викладач кандидат філологічних наук, доцент **Пославська Наталія Михайлівна**